

extra, in executione Gibertinorum et enormitatis Teutonicæ : ut invicem se diligerent et invicem idem dicerent, et ipsum verum quem diligerent Deum in omnibus tenerent. Post hoc unctus oleo sacro, facta confessione, peractis in eo omnibus prout decuit sanctum, psallendo cum psallentibus, nocte media, ut qui de tenebris properabat ad lucem, senex honestus, imo ipsa honestas, carnis debitum solvit xv Kalendas Februarii.

27. Corpus ejus balsamo infectum, et ut ordo habet sacris indutum vestibus, cum obsequiis debitis et honore digno, cum frequentia cleri et populi, non cuilibet tanta gleba deportanda imposita est, sed ab ipsis Patribus honorifice est deportata in basilicam Salvatoris, in sede propria, in patriarchio, in dextro latere templi, in mausoleo purissimi marmoris

(9) Malleacense Chronicon duorum ex prædictis conciliorum meminit; primo, « Anno 1107 apud Treas in Francia fuit concilium, quod tenuit Paschalis papa, in quo decrevit ut per nullam guerram incendia domorum fierent, nec oves aut agni caperentur. » Utile et Christianæ militiæ legibus dignum decretum, sed heu! quam alienum ab usu et praxi

mirifico opere sculpto, xi Kalendas Februarii collocatus. Qui beatissimum quam plures fecit ordinationes per diversos menses, presbyteros L, diaconos xxx, episcopos numero centum, consecravit ecclesias xx, Romæ ecclesiam S. Adriani in Tribus Fatis, ii anno sui pontificatus, dedicavit, et ecclesiam S. Mariæ in regione Areolæ, in loco qui vocatur Monticelli, similiter consecravit. Verum etiam ecclesiam SS. Quatuor Coronatorum, quæ tempore Roberti Guichardi Salernitani principis destructa erat, a fundamentis refecit atque consecravit; anno pontificatus sui xvii, mense Januario, die xx. Celebravit concilium apud Guardastallum in Longobardia, aliud apud Treas civitatem in Francia (9). Postea defuncto eo cessavit episcopatus dies iii

calamitosissimæ nostræ ætatis! Et rursus: « Anno 1116 Romæ fuit concilium, quod tenuit novissime Paschalis. » Et: « Anno 1118, xii Kalend. Februarii obiit Paschalis papa, et successit ei Gelasius. » Sepulcri in Laterano positi meminit Cæsar Rasponus, eique locum assignat versus oratorium S. Thomæ.

LAUS METRICA PASCHALIS II PAPÆ

AUCTORE MILONE CARDINALI

S. ALBINI ANDEGAVENSIS MONASTERII MONACHO.

(Dom MARTÈNE, *Voyage littéraire de deux religieux Bénédictins*, tom. II, pag. 24.)

Magnificandus et omnicoendus ubique timendus, C
Justitiæ fidem qui Petri continet ædem,
Nomine Paschalis venerandus vir specialis,
Lux, decus Ecclesiæ, caput orbis, imago Sophiæ,
Examen juris, pia forma sequenda futuris,
Cujas ad adventum terror fregit Beneventum.
Sit per eum salvus quem Virginis edidit alvus.
Si genus et speciem dialectica cuncta novaret,
Magnus Aristoteles si scire suum repararet,
Tullius et Plato si surgant fonte renato;

Si de Parnasso transferret carmina Naso,
Magnificandus ut es, vix dignum laude sonarent
Nobilitate tui generis nimis es specialis, †
Moribus et vita magis es quam pontificalis
Roma caput mundi si præmunita fuisset,
Sedis apostolicæ tibi pridem jura dedisset,
Justitiæ legi tua vox nihil ante tulisset.
In Samio summo bivio sic vita regatur.
Ne leve læva levat, levitatem dextra sequatur.

NOTITIA DIPLOMATICA.

(Philippus JAFFÉ, *Regesta pontificum Romanorum*, pag. 477.)

† Paschalis II bullæ Incarnationis annos vulgares, Florentinos, Pisanos passim prædent; indictionem habes plerumque Constantinopolitanam, aliquoties Pontificiam. Nonnullis anni 1111 bullis appositus sunt anni imperatoris (317, 318).

Dictum Paschalis hoc est: VERBO DOMINI COELI FIRMATI SUNT (27, 46, 47, 70, 111, 143, 147, 154, 203, 230, 234, 268, 338, 357, 367, 377).